ኩሉ ነብሲ ዝሓዘ ፍጡር ሞት ክቐምስ (ክጥዕም) እዩ፡

كل نفس ذائقة الموت

ካልፋ ሐማድ እስማዕል
خليفة حمد إسماعيل

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيْمِ

ኣብ ናይ ሎሚ መዓልቲ ኹጥባና ብዛዕባ እቲ ዘይሰዓር ትእዛዝን ውሳኔን ናይ ረቢ ዝኾነ ሞት ኢና ክንዛረብ:: ሞት: ንኹሉ ፍጡር ብዘይኣፋላላይ ዘጋጥሞ ዘይተርፍ ጉዕዞ እዩ:: ረቢ (ሱ.ወ) ኩሉ ነገር ንኽሓልፍ ወሲንሉ: ካብ ሞት ዝድሕን ወላሓደ ከምዘየለ ድማ ደምዲሙ እዩ:: ሙእሚን ይኹን ካፍር: ምእዙዝ ይኹን ከሓዲ: ዓቢ ይኹን ንእሽተይ: ጉይታ ይኹን ባርያ: ጥዑይ ይኹን ሕሙም: ዓቢ ይኹን መንእሰይ: ጓል ትኹን ወዲ: ኮታስ ንወልሓደ ብዘይኣፋላላይ ብማዕረ ክትበጽሖ እያ::

ከምቲ ረቢ (ሱ.ወ) ኣብ ሱረቱል-ኣልዒምራን ዝበሎ:-

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ[١]

’ ’ ኩሉ ነብሲ ዝሓዘ ፍጡር ሞት ክቐምስ (ክጥዕም) እዩ: ኣብ የውመል-ቅያማ ዓስቢ ናይ ስራሕኩም ክትረኽቡ ኢኹም: ካብ ጀሃነብ ተገላጊሉ ንጀና ዝኣተወ ተዓዊቱ እዩ:: ናይ ኣዱንያ ሓጎስ እካ ግዚያውን መታለልን (መዐሸውን) እዩ ::’’ ከምኡ’ውን ኣብ ሱረቱል-ኣራሕማን ረቢ (ሱ.ወ) ኩሉ ኣብዛ’ዱንያ ዘሎ ክሓልፍ ምኻኑን: ንሱ (ኣላህ (ሱ.ወ))ጥራይ ንበይኑ ተራፋይ ምኻኑን ገሊጹልና::

”كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ * وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ” [٢]

ናይ ሞት ነገር ወላሂ ይገርም እዩ: ንሞት ገሊጽካ ዘይትውድኦ: ተዛሪብካ ዘይትጥርሾ: ብዛዕብኡ ብዙሕ ተባሂሉን ተጻሒፉን እዩ::

ሞት: ከልካሊ ዘይብላ: ዓርኪ ዘይትፈልጥ: ንሓጎስ ናብ ሓዘን ትቕይር: ነህዛባት ዘጽነተት: ነቆልዑት ዘዘኽተመት: ንመራሕትን ንነጋውስን ዘራኸሰት!

ሞት: ንንእሽተይ ዘይትድንግጽ: ንዓቢ ዘይተኽብር: ንሰብ ስልጣንን ሃብታማትን ዕድል ዘይትህብ: ማዕጾ ከይካሕኩሖት ትኣቱ: ተሌፎን ከይደወለት ትመጽእ: ንኽትዳሎ ዕድል ዘይትህብ:

ሞት: ባብ እያ ኩላትና ንኣትዋ: ኩባያ ማይ እያ ኩላትና ንሰትያ: መንገዲ እያ ኩላትና ንኸዳ: መሳልል እያ ኩላትና ንድይባ!

ሞት: ነዒንቲ ዘንበዐት: ንልቢ ዝሰበረት: ንእኩባት ዝበተነት: ንሓጎስ ዘፍረሰት: ንተስፋታት’ውን ዘማህመነት!

ኣቦ ምስ ደቁ ክጻወት ኣምስዩ: ኣደ ምስ ጓላ ከተዕልል ውዒላ: ሓው ኣብ ኢንተርነት ከዕልል ኣምስዩ: ስድራቤት ኣብ መኣዲ ቡን ከቢቦም ክስሕቁ ሓዲሮም: ግን ሃንደበት ስሓቕ ናብ ብኽያት: ሓጎስ ናብ ሓዘን: ጫውጫውታ ናይ ኣቆልዑት ናብ ጸጥታ: ወላድን ውሉድን ተኣኪቦም ዝነበሩ ድማ ፋሕ ጭንግራሕ የእትያ ትዝርግ መን ድያ? ሞት ዘይኮነትን? ካብዛ ሞት መን ተሪፉ? ሰይድና ኣደም ናይ መጀመርታ ፍጡር ሞይቶም: ሰይድና ኢብራሂም (ዓ.ሰ) ከሊሉላህ ሞይቶም: ሰይድና ሙሳ (ዓ.ሰ) ከሊሙላህ ሞይቶም: ብዓቢኡ እቶም ፍቱው: በዓል ግርማ: ዝበለጹ ፍጡር: ምእንትኦም ኣዱንያን ኣኼራን ዝተኸልቀት ፍጡር ሰይድና ሙሓመድ- ሓቢቡላህ’ውን- ሞይቶም!!! ካብ ሞት ዝድሕን: ካብ ሞት

ዝተርፍ ሰብ ኔሩ እንተዝኸውን ረሱል (ሰ.ዓ.ወ) ብሂወት ምተረፉ ኔሮም:: ግን ኣብ ቁርኣን ረቢ (ሱ.ወ) ንረሱል (ሰ.ዓ.ወ) ከምዚ በሎም:-

3إنك ميت وإنهم ميتون

’ ’ ንስኻ እካ (ኦ ሙሓመድ) መዋታይ ኢኻ: ንሳቶም’ውን መወትቲ እዮም......’’

ካብ ሞት ሃዲምካ ከተምልጥ: ተሓቢእካ ከተሕልፋ: ዑቕባ ሓቲትካ ከተናውሓ ዘይከኣል ኣብዝሃለኻ ሃሊኻ ትመጸካ: ብዘይሓሰብካዮን ብዘይ ቆጸራን ደበኽ ትብለካ ዘይተላቡ ጋሻ እያ::

ብዛዕባ ሞት ክንዛረብ እንከለና ንዓና ዘይትምልከተና ይመስለና: እንተኾነ ግን ሎሚ ተጸናንንዕ ጽባሕ የጸናንዑኻ: ሎሚ ትበኽየሎም ጽባሕ ይበኽዩልካ: ሎሚ ሰላተልጀናዛ ትሰግደሎም ጽባሕ ድማ ንዓኻ ይሰግዱልካ: ሎሚ ጉድጓድ ትፍሕረሎም ጽባሕ ድማ ጉድጓድ ንዓኻ ይፍሕሩልካ:: ንፍለጥ ክቡራት የሓተይ ምስ ሞትና: ገንዘብናን ስድራና ገዲፍና ካብዛ ኣዱንያ ከምታ ረቢ መጀመርታ ዝኸለቐና ንበይንና ኢና ናብ ቀብርና ከነምርሕ:: ኣብ ቀብርና ምስ ኣተና: ኣብ ሓመድ’ዩ መደቀሲና: እምኒ’ዩ መንተርኣስና: ሙንከርን ነኪርን’ዮም መዋዕልትና: ስራሕና’ዩ መሓዛና: ጉድጋድ እዩ ገዛና:: ሞት ኩሉ ጊዜ ክንዝክራን ለይትን መዓልትን ብዛዕብኣ ክንሓስብን ይግበኣና: ምኽንያቱ ከምቲ ኢብን ዓጅላን ዝበሎ: ’’ሞት ኣብዛ ቅድሚ ዓይኑ ዝገበራ: ብሽግር ናይ ኣዱንያ ኣይደሃል: ብምቾታ’ውን ኣይደናገር! ነባራይ የለን ብጀካ ሓደ ኣላህ: ተራፋይ የለን ብጀካ ንሱ: ንሓዋሩ ዝነብር የለን ብጀካኡ: ፍጡራት ኩላቶም ክሓልፉ እዮም: ሞት እዩ መወዳእትኦም:: ከምቲ ኣብ ሲራ (ዛንታ) ናይ ረሱል (ሰ.ዓ.ወ) ንፈልጦ: ሞቶም ምስ ተቓረበ: ጻዕረ ሞት ምስ ገጠሞም: ክሳብ ንመስጊድ ከይዶም ሓሙሽተ ወቕቶም ክሰግዱ ኣብዘይክእልሉ ደረጃ ምስ በጽሑ: ንሰላት ኢሎም ክትስኡ እንከለዉ ብኡ ንብኡ ሃለዋቶም የጥፍኡ (ሰለዋቲ ረቢ ወሰላሙሁ ዓለይሀ): ብክቱር ክብደት ናይ ሰከራተል-ሞት ድማ ረሱል (ሰ.ዓ.ወ) መንዲሎም ማይ ኣጠልቅዮም ግንባሮም እንዳደረዙ ’’ብሓቂ ሰከራተል-ሞት ከባድ እያ ’’ በሉ:: ክቡራት ሙስሊሚን የሕዋተይ: ሞት ሓደ ካብ ናይ ረቢ ቐደር እዩ:: ሞት ሓውና: መቕርብና: ዓርክና ኮነ ደቅና ከጋጥመና እንከሎ ከምቲ ረብን ረሱልን ዝኣዘዙና ጌርና ኢና ክንቅበሎ ዝግበኣና:: ገሊኡ ሰብ ኣሎ ሞት ምስ ዘጋጥሞ ሃለዋቱ ዘጥፍእ: እንታይ ከምዝገብር ዘይፈልጥ: ዝሕዞን ዝጭብጦን ዝስእንን ኣብ ዘይተደለየ ዘንቢ ዝኣቱን:: ብዙሓት ኣለና ኣክንዲ ብሰብርን ብኢማንን ነቲ ናይ ረቢ ቐደር ንቕበሎ: ክልኩል ዝኾነ ነገራት ብምፍጻም ንረቢ ነቖጥዖ: ኣብ ዘንቢ ድማ ንወድቕ:: ኣብ ሓደ ሓዲስ: ረሱል (ሰ.ዓ.ወ) ከምዚ ይብሉ:- ’’መላኢካ ናይ ሞት ሩሕ ናይ ሓደ ፍጡር ምስ ወሰደ: ስድራ ፈተውቲ ተኣኪቦም ምስ በኽዩ: ከምዚ ይብል: ’’እንታይ እዩ እዚ ኩሉ ብኽያት? ዝሞተሉ ግዜ ኣየዶንገናያ ኣይቀልጠፍናያ! ነቲ ረቢ ዘውረዶ ብሰብሪ እንተተቐቢልክሞ ትዕወቱ: ኣክንዲ ሰብሪ ብምምራር እንተተቀቢልክሞ ከኣ ትኸስሩ! ነቶም ዝተረፍኩም ክንወስድ ደጋጊምና ምምላስና ኣይተርፈናን እዩ: ንቤተ-ሰብ መዋቲ እዛ መዓልቲ ናይ መወዳእታ መዓልቲ ከምዘይኮነት ይሕብሮም:: ክቡራት ሙእሚኒን የሕዋተይ ረሱል (ሰ.ዓ.ወ) ቆልዓ ተወሊዱ ብኸመይ ከምንቕበሎን: መዓልቱ ኣኺሉ ንዝሞተ ከመይ ጌርና ከምነፋንዎን ምሂሮምናን ገሊጾምልናን:: ቖልዓ ምስ ተወልደ ኣብ የማናይ እዝኑ ኣዛን ኣብ ጸጋማይ እዝኑ ድማ ኢቃማ ንገብረሉ: ጥዑም ሽም ነውጽኣሉ: ሕሩድ ንሓርደሉ: ጸጉሩ ላጺና ብሚዛኑ ሰደቓ ነውጸኣሉ:: መዓልቱ ኣኺሉ ካብ ኣዱንያ ንኸፋኖ: ገንዘቡን ስድርኡን: የሕዋቱን ፈተውቱን ገዲፉ ብሞት ክፍለ ኣብ ኣፍደገ ሞት ንዝበጽሐ ሰብ ድማ ካብ ቀረባ ቤተ-ሰቡ ኣብ ከባቢኡ ብምኻን ከነጸናንዖን ተስፋ ክንህቦን: ሞራል ክኾኖ ምእንቲ ድማ ክንከናኸኖን: ሽሃዳ ከነዘኻኽሮን ከምዘለና ምሂሮምና:: ብተወሳኺ ከምቲ ረሱል (ሰ.ዓ.ወ)ዝነገሩና ንሕሙም ’’ላኢላሃ ኢላ-ላህ’’ ኢሉ ናይ መወዳእታ ቃሉ ናይ ተውሒድ ቃል ክትከውን ክንደጋግመሉ ኣለና: ምኽንያቱ ናይ መወዳእታ ቃሉ

ላኢላሃ ኢላ-ላህ ዝኾነት ሰብ ንጀና ስለዝኾነ:: ሓደ ሰብ ሰዓቱ ኣኺላ ሩሑ ካብ ነብሱ ምስ ተፈልየት እቶም ዝተረፍና ክንገብሮን ዘለና ነገራት ብዙሕ እዩ:: ንኣብነት:-

ከምቲ ረሱል (ሰ.ዓ.ወ) ዝነገሩና:- ''ኢና ሊላሂ ወኢና ኢለይሂ ራጂዑን'' ኢልና ሰብሪ ክንገብር: (ንሕና ናይ ረቢ ኢና ናብኡ ድማ ተመለስቲ ኢና ማለት እዩ::)

ንመዋቲ ተቐላጢፍና ጀናዝኡ ኣዳሊና ክንሓጽቦን ክንክፍኖን:

ንስድራቤት መዋቲ:-''ረቢ ዝወሰዶ ናቱ እዩ: እቲ ዝሃበና'ውን ናቱ እዩ: ኩሉ ነገር ድማ ክሳብ መዓልቱ እዩ: ሰብሪ ግበሩ ኣጆኹም ኣጅርኹም ካብ ረቢ ክትረኽቡ ኢኹም!'' ኢልና ክነጸናንዖም

መዋቲ ዕዳ እንተለዎ ዕድኡ ተቐላጢፍና ክንዓጽወሉ:

ምስ ስድራቤት መዋቲ ብኹሉ ነገራት ክንተሓጋገዝ:

ሰላቱል-ጀናዛ ሰጊድና ጀናዛ ናይ መዋቲ ተኸቲልና ናብ ቀብሪ ክነፉንዎ:

ልዕሊ ዝኾነ ድማ ረቢ ዘንቡ ሓጺቡ ብራሕምኡ ክቕበሎ ዱዓ ክንገብረሉን ይግበኣና::

ክቡራት ሙስልሚን የሕዋተይ ኣብዚ ናትና ባህልን ሕብረተሰብን ካብ ዝረኣዩ ሓደ ሓደ ጌጋታት: ኣብ እስልምና ኩልኩላት ምኻኖም ክንፈልጦም ዝግበኣና ነገራትን ኣለዉ'ሞ ቅሩብ ካብኦም ክንጠቅስ:-

ናይ ሓዘን ኢልካ ጸሊም ክዳን ክትክደን

ካብ ዓቐን ንላዕሊ ክትበክይን ክተእውይን:

ኣብ ግዜ ሓዘን እንዳበኸኻ ርእስኻ ክትነጽይን ኣፍልብኻ ክትሃርምን

ኣብ ቀብሪ ናይ መዋቲ ንክብሩ ኢልካ ፍየሪ ክተቐምጥን

ንኣርባዓ መዓልቲ ኣብ እንዳ መዋቲ ገዛ ተኣኻኺብካ ክትቕንይን::

ካልእን ዝኣመሰሉ...... ክንጥንቀቐሎም ይግበኣና:: ኣብ መወዳእታ ዝኸበርኩም ሙስሊሚን የሕዋተይ ኩሉ ጊዜ ሞት ክንዝክር: ቶባ ኢልና ክንቀላጠፍ: ልብና ከነጽሪ: ንዒባዳ ድማ ክንጓየይ: ንሞት ረሲዕና ከይንዝግዐ: እንሻኣላህ ቶባ ክንብል ኢና እንዳበልና ግዜ ከይነሕልፍ: ዒባዳ ንኽንገብር ከይንሰላቾ: ንነብሰይን ንዓኻትኩምን እንዳተላበኹ ከምዚ ሎሚ ረቢ (ሱ.ወ) ኣብዚ ክቡር ቦታ ኣኪቡና ዘሎ: ኣብ የውመልቅያማ ድማ ኣብ ጀና ክእክበና ንረቢ ይልምኖ ኣሜን!!!!a